

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Απαλλακτική Εργασία για το μάθημα Εκπαιδευτικό Λογισμικό

Τεχνικό Εγχειρίδιο Υλοποιήθηκε από τον φοιτητή

Βεργιάννη Νικόλαο - Π16170

Περιεχόμενα

1.Σημειωσεις	3
2. Στόχος της Εργασίας	3
3. Βάση Δεδομένων	4
4.Django Apps	5
4.1 settings.py	5
4.2 urls.py	6
4.UsersApp	7
4.1 Μοντέλο Μαθητή	8
4.2 Views μαθητή	8
4.3 Forms	10
5. HistoryMuseum	13
5.1 Μοντέλα	13
5.2 Views	14
5.3 Forms	17
5.4 admin.py	18
6. Django administration	18
6.1 Authentication and Authorization	18
6.2 Hero	19
6.3 Test	19
6.4 Student	20

Σημείωσεις

Η εργασία υλοποιήθηκε σε γλώσσα προγραμματισμού Python και συγκεκριμένα με το django framework το οποίο ακολουθεί **MTV(Model – Template – View)** αρχιτεκτονική και βάση δεδομένων SQlite. Υποστηρίζει επίσης κιάλλες SQL βάσεις όπως PostgreSQL, MySQL.

Για την υλοποίηση ήταν χρήσιμο το documentation του Django: https://docs.djangoproject.com/en/3.1/

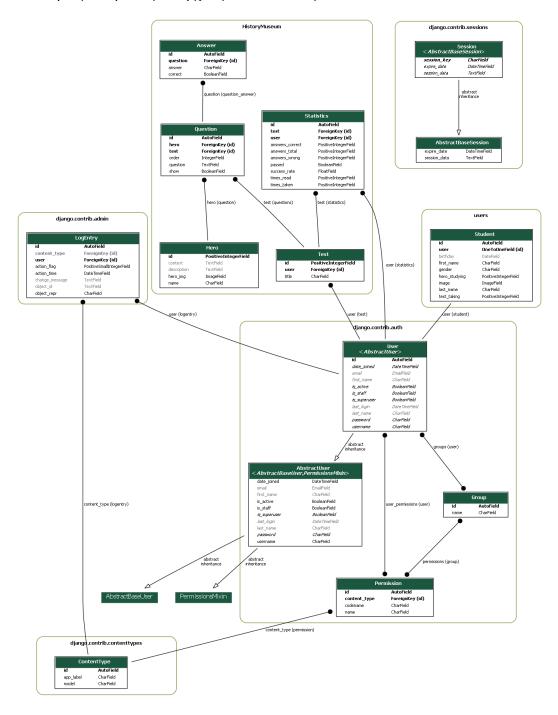
Όλα τα αρχεία και τα απαραίτητα screenshots βρίσκονται στον παραδοτέο φάκελο.

Στόχος της Εργασίας

Στόχος της εργασίας είναι η υλοποίηση ενός αλληλεπιδραστικού λογισμικού εκπαίδευσης μαθητών Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για εικονικό μουσείο σχετικά με ιστορικά πρόσωπα του 1821. Η εργασία αυτή θα περιλαμβάνει τρόπους παρουσίασης του εικονικού μουσείου με στόχο να γίνει το θέμα κατανοητό και να μπορεί να απομνημονευθεί από τους μαθητές και να εμπεδωθεί η ύλη μέσω ασκήσεων. Ο κύριος σκοπός της εργασίας είναι ο καλός σχεδιασμός και υλοποίηση του εκπαιδευτικού λογισμικού (διδασκαλία – αξιολόγηση του μαθητή).

Βάση Δεδομένων

Το σχήμα και οι ή σχέση των μοντέλων της βάσης φαίνεται στην παρακάτω εικόνα. (Για πιο ευδιάκριτη ανάγνωση υπάρχει η εικόνα στον φάκελο

Django Apps

Η βάση δεδομένων δημιουργείται με τις τις εντολές python manage.py makemigrations και manage.py migrate.

- **Manage.py**: Κάθε εφαρμογή Django ξεκινά με ένα αρχείο manage.py στη ρίζα του. Είναι ένα script που μας επιτρέπει να εκτελούμε διαχειριστικές εργασίες, όπως το Django που περιλαμβάνεται στο django-admin.
- Makemigrations: Το makemigrations δημιουργεί βασικά τις εντολές SQL για προεγκατεστημένες εφαρμογές (οι οποίες μπορούν να προβληθούν σε εγκατεστημένες εφαρμογές στο HistoricalMuseum/settings.py) και τα νέα μοντέλα των δημιουργημένων εφαρμογών που προσθέτουμε. Δεν εκτελεί αυτές τις εντολές στο αρχείο βάσης δεδομένων.

```
#INSTALLED_APPS = [

#own apps
'HistoryMuseum.apps.HistorymuseumConfig',
'users.apps.UsersConfig',
'crispy_forms',
'nested_admin',
'nested_inline',
'django_extensions',
'django.contrib.admin',
'django.contrib.auth',
'django.contrib.contenttypes',
'django.contrib.sessions',
'django.contrib.messages',
'django.contrib.staticfiles',
```

• **Migrate:** Το **migrate** εκτελεί αυτές τις εντολές SQL στο αρχείο βάσης δεδομένων. Έτσι, μετά την εκτέλεση μετεγκατάστασης, όλοι οι πίνακες των εγκατεστημένων εφαρμογών δημιουργούνται στο αρχείο της βάσης δεδομένων **db.sqlite3**

Η εφαρμογή τρέχει απο την τοπική διεύθυνση http://127.0.0.1:8000/ έχοντας πατήσει την εντολή **python manage.py runserver.**

Settings.py

To settings.py είναι η κεντρική διαμόρφωση για όλα τα έργα Django.

Σε αυτό το αρχείο διαφορφώνουμε πράγματα όπως εφαρμογές Django, βάσεις δεδομένων, πρότυπα κ.α.

Για την ανάπτυξη της εφαρμογής αναγκαία είναι να δηλώσουμε εκτός απο τα ονόματα των εφαρμογών το static για το css αρχείο μας, to pack για της crispy forms και τα login urls,

```
STATIC_URL = '/static/'

CRISPY_TEMPLATE_PACK = 'bootstrap4'

LOGIN_REDIRECT_URL = 'homepage'

LOGIN_URL = 'login'
```

Urls.py

Η αλληλεπίδραση μεταξύ των HTML template σελίδων γίνεται με την χρήση του αρχείου urls.py. Εκεί καθορίζεται η χαρτογράφηση(map) μεταξύ των url διευθύνσεων, μονοπατιών και προβολών.

```
from HistoryMuseum import views
import nested_admin
from users.views import register, profile

urlpatterns = [

path('', views.homepage, name='homepage'),

#admin and auth pages
path('admin/', admin.site.urls),
path('register/', register, name='register'),
path('logoin/', auth_views.loginView.as_view(template_name='users/login.html'), name='login'),
path('logoin/', auth_views.logoutView.as_view(template_name='users/logout.html'), name='logout'),
path('profile/', profile, name='profile'),
path('profile/', profile, name='profile'),
path('hero/', views.HeroPageView.as_view(), name='hero-'),
path('hero/', views.HeroPageView.as_view(), name='hero-main'),
path('hero/', views.HeroRedirectView.as_view(), name='test-main'),
path('hero/test/', views.TestRedirectView.as_view(), name='test-main'),
path('hero/test/', views.TestRedirectView.as_view(), name='test-main'),
path('hero/test/', views.TestRedirectView.as_view(), name='test-main'),
path('hero/passed/', views.PassedView.as_view(), name='passed'),

path('hero/not_passed/', views.NotPassedView.as_view(), name='not_passed')

if settings.DEBUG:
urlpatterns += static(settings.MEDIA_URL, document_root=settings.MEDIA_ROOT)
```

Στο παρών Django project υπάρχουν 2 βασικές εφαρμογές. Μια για τους χρήστες(users) και η κεντρική για το Ιστορικό Μουσείο (HistoryMuseum).

USERS

Αρχικά πρέπει να δημιουργήσουμε έναν χρήστη που να μπορεί να συνδεθεί στην σελίδα διαχειριστή. Αυτό γίνεται με την εντολή:

\$ python manage.py createsuper

Εισάγουμε

username: admin,

email

password : admin1234

Μοντέλο Μαθητή

Ο χρήστης έχει ενα βασικό μοντέλο-προφιλ Student οπου λειτουργεί σαν AbstractUser το οποίο είναι ενα πλήρες μοντέλο χρηστη ως abstrast κλάση ώστε να μπορεί να κληρονομεί τα δικά μας πεδία και μεθόδους που θα εισάγουμε. Το μοντέλο Student κληρονομείται απο το μοντέλο User το οποίο έχει λειτουργία ελέγχου ταυτότητας(django.contrib.auth).

```
from django.db import models
from django.contrib.auth.models import User
from django.templatetags.static import static
from PIL import Image

import datetime

Grade ('M', 'Male'),
('F', 'Female')

pl
```

```
def save(self, *args, **kwargs):
super(Student, self).save(*args, **kwargs)
img = Image.open(self).save(*self.image.path)

def age(self):
img.save(self.image.path)

def age(self):
if self.birthday is None:
pass
else:
return f'(self.user.username) Student'

def __str__(self):
return f'(self.user.username) Student'
```

Κάποιες λειτουργίες του είναι ο υπολογισμός της ηλικίας τους (age) βάση της ημερομηνίας που θα εισάγει ο χρήστης στο προφίλ του καθώς και την εικόνα του προφίλ η οποία αλλάζει βάση του φύλου του.

Η εντολή της αλλαγής εικόνας έρχεται απο ενα signal απο το αρχείο signals.py. Στέλνει δηλαδή ενα σήμα οτι πραγματοποιήθηκε μια ενέργεια, στην περίπτωση μας η επιλογή του φύλου του χρήστη.

```
def create_profile(sender, instance, created, **kwargs):
    if created:
        Student.objects.create(user=instance)

post_save.connect(create_profile,sender=User)

#Change avatar based on gender

def set_avatar(instance):
    avatar = instance.image
    gender = instance.gender
    if gender == 'M':
        avatar = 'profile_pics/boy.png'
    elif gender == 'F':
        avatar = 'profile_pics/girl.png'
    else:
        avatar = 'profile_pics/default.jpg'
    return avatar

def save_profile(sender, instance, *args, **kwargs):
    if not instance.image:
        instance.image = set_avatar(instance)
    else:
        instance.image = set_avatar(instance)
    pre_save.connect(save_profile, sender=Student)
```

Signals στέλνονται επίσης και στην δημιουργία του χρήστη αλλά και στην ενημέρωση του Προφίλ.

Views.py

Είναι μια συνάρτηση Python που λαμβάνει ενα αίτημα Web(request) και επιστρέφει μια απόκριση Web(response). Αυτή η απόκριση μπορεί να είναι το περιεχόμενο HTML σελίδας, ή μια ανακατεύθυνση (θα δούμε στο Ιστορικό Μουσείο) ή ενα σφάλμα 404. Μπορεί να περιέχει όποια αυθαίρετη λογική είναι απαραίτητη για την επιστροφή αυτής της απόκρισης.

Για την εγγραφή αλλά και την ενημέρωση προφίλ θα καλέσουμε τις κατάλληλες φόρμες απο το αρχείο forms.py (εξηγείται η χρήση τους παρακάτω) με τα κατάλληλα αιτήματα.

```
from django.shortcuts import render, redirect
from django.contrib import messages
from .forms import UserRegisterForm, UserUpdateForm, ProfileUpdateForm
from HistoryMuseum.models import Statistics

from django.contrib.auth.decorators import login_required

def register(request):
    if request.method == 'POST':
        form = UserRegisterForm(request.POST)
    if form.is_valid():
        form.save()
        username = form.cleaned_data.get('username')
        messages.success(request, f'o λογαριασμός δημιουργήθηκε για τον χρήστη (username}!')
    return redirect('login')
else:
    form = UserRegisterForm()
return render(request, 'users/register.html', {'form': form})
```

Το **'POST'** αίτημα υποβάλλει δεδομένα προς επεξεργασία απο την φόρμα HTML στον προσδιορησμένο resource ή ενημερώσει το υπάρχον resource ή και τα 2 εμφανίζοντας έτσι το κατάλληλο μήνυμα για κάθε ενέργεια.

Επίσης στο προφίλ του χρήστη εμφανίζονται τα στατιστικά του κάθε Χρήστη για κάθε Τεστ τραβώντας τα αντικείμενα από το μοντέλο Statistics που βρίσκεται στο φάκελο HistoryMuseum που θα αναλύσουμε παρακάτω και τα εμφανίζει στο template view με την χρήση forloop και ενός if condition για το αν ο χρήστης έλαβε προβιβάσιμο βαθμό.

Forms.py

Οι φόρμες Django μας γλιτώνουν πολλή δουλειά παρέχοντας ένα πλαίσιο που μας επιτρέπει να ορίσουμε φόρμες και τα πεδία τους μέσω προγραμματισμού και στη συνέχεια να χρησιμοποίησουμε αυτά τα αντικείμενα για να δημιουργήσουμε τον κωδικα HTML της φόρμας και να χειριστούμε μεγάλο μέρος της επικύρωσης αλλά και της αλληλεπίδρασης του χρήστη.

Για την εφαρμογή μας θα χρησιμοποιήσουμε **crispy_forms** έχοντας εγκαταστήσει την κατάλληλη βιβλιοθήκη απο την εντολή \$ *pip install crispy_forms* και τοποθετώντας την στις εγκατεστημένες εφαρμογές στο settings.py της εφαρμογής μας.

Ένα παράδειγμα φόρμας στην ενημέρωση προφίλ:

History Museum

Ο φάκελος περίεχει τα κατάλληλα αρχεία για την δημιουργία και την εκτελέση της κεντρικής HTML σελίδας καθώς και την ανάπτυξη της θεωρίας, την εκτέλεση των Τεστ αυτοαξιολόγησης αλλά και την καταγραφή στατιστικών κάθε χρήστη.

Models

Οι κλάσεις μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν φαίνονται παρακάτω:

```
from django.db import models
from django.conf import settings
from django.conf import settings
from django.db.models.signals import pre_save
from django.db.models.signals import pre_save
from django.db.models.import receiver

from django.core.validators import MaxValueValidator

class Hero(models.Model):
    id = models.PositiveIntegerField(primary_key=True)
    name = models.CharField(max_length=50)
    description = models.TextField(blank=True)
    context = models.TextField(lank=True)
    hero_img = models.ImageField(upload_to='heroes', default="")

def __str__(self):
    return self.name

class Test(models.Model):
    id = models.PositiveIntegerField(primary_key=True)
    title = models.CharField(max_length=100, null=False)
    user = models.ForeignKey(settings.AUTH_USER_MODEL, related_name='test', on_delete=models.CASCADE)

def __str__(self):
    return f'Test: {self.title}'
```

```
class Question(models.Model):
    question = models.TextField(max_length=255)
    test = models.ForeignKey(Test, on_delete=models.CASCADE, related_name='questions')
    hero = models.ForeignKey(Hero, on_delete=models.CASCADE)
    order = models.IntegerField(default=0)
    show = models.BooleanField(default=True)

class Meta:
    ordering = ['order',]

def __str_(self):
    return self.question

class Answer(models.Model):
    answer = models.CharField('Answer', max_length=255)
    question = models.ForeignKey(Question, on_delete=models.CASCADE, related_name='question_answer')
    correct = models.BooleanField(default=False)

def __str_(self):
    return f'{self.answer}'
```

```
class Statistics(models.Model):
    user = models.ForeignKey(User, on_delete= models.CASCADE)
    test = models.ForeignKey(Test, on_delete=models.CASCADE)

times_read = models.PositiveIntegerField(default=0)
    times_taken = models.PositiveIntegerField(default=0)
    answers_total = models.PositiveIntegerField(default=0)
    answers_correct = models.PositiveIntegerField(default=0)
    answers_wrong = models.PositiveIntegerField(default=0)
    success_rate = models.FloatField(default=0.0)

passed = models.BooleanField(default=False)

def __str__(self):
    return f'{self.user}, for {self.test}'
```

Το μοντέλο Test οπου κληρονομεί το μοντέλο ερώτηση το οποίο κληρονομεί το μοντέλο απάντηση.

Καθε τεστ δηλαδή έχει ερωτήσεις και κάθε ερωτήση που αφορά το μοντέλο Ήρωας έχει απαντήσεις (δηλώνουμε μέχρι 4 στο admins.py) και μια σωστή.

Τα Στατιστικά κάθε χρηστη κληρονομούνται όπως βλέπουμε και στο σχήμα της βάσης απο το id του Τεστ αλλά και του id του εκάστοτε Χρήστη.

Views.py

Request αιτήματα για την κεντρική ιστοσελίδα και την εμφάνιση όλων των Ηρώων για μελέτη.

Οι ήρωες εμφανίζοταν σε card view μέσω ενός forloop στην hero.html σελίδα

Η θεωρία του κάθε ήρωα εμφανίζεται πατώντας το κουμπί που μας καθοδηγεί μεσω του αρχείου urls.py στην TheoryPageView κλάση όπου κάθε φορα που ο χρήστης διαβάζει την θεωρεία αποθηκεύεται σε ενα μετρητή και καταγράφεται στα στατιστικά του.

Επίσης φορτώνεται και το τεστ του εκάστοτε ήρωα.

```
class TheoryPageView(LoginRequiredMixin,TemplateView):
    template_name = 'HistoryMuseum/theory.html'

def get(self, request, hero_id, *args, **kwargs):
    user = request.user

    try:
        hero_theory = Hero.objects.filter(id=hero_id)
    except:
        raise Http404('Hero does not exit')

if hero_id is None:
        hero_id = user.student.hero_studying

try:
    t = Test.objects.get(id=hero_id)
        stats, created = Statistics.objects.get_or_create(user=user, test=t)
    except:
    raise Htpp404('Hero should be followed by Test')

stats.times_read += 1
    stats.save()
    context = {
        'hero_theory': hero_theory,
        'hero_id': hero_id
    }

return render(request, self.template_name, context)
```

Με το TestPageView εμφανίζεται η σελίδα του κάθε τέστ βάση του id.

```
def get(self, request, id, *args, **kwargs):
    user = request.user

def get(self, request, id, *args, **kwargs):
    user = request.user

if id is None:
    id = user.student.hero_studying

# if id > user.student.hero_studying:
    # return redirect(f'/hero/test/{user.student.test_taking}/')

try:
    t = Test.objects.get(id=id)

except:
    return Http404()

# #count questions
limit = Question.objects.filter(test=t, show=True).count()

form = TestForm(hero=id, limit=limit)

context = {
    'form' : form,
    'test': t
}

return render(request, self.template_name, context)
```

Το οποιό τέστ δημιουργέται απο την φόρμα TestForm και καλεται απο την μέθοδο post.

Limit είναι το σύνολο των ερωτήσεων το οποίο αυξάνεται για κάθε ερώτηση που προσθέτουμε.

Για κάθε απάντηση ενημερώνονται τα στατιστικά συνολικών απαντήσεων, σωστών και λάθων καθως και το συνολικό σκορ των τεστ και το σκορ του εκάστοτε τεστ που πραγματοποιεί ο μαθητής.

```
def post(self, request, id, *args, **kwargs):
    user = request.user
    t = Test.objects.get(id=id)
    limit = Question.objects.filter(test=t, show=True).count()
    form = TestForm(request.POST, hero=id, limit=limit)

if form.is_valid():
    stats, created = Statistics.objects.get_or_create(user=user, test=t)
    data = form.cleaned_data
    current_correct_answers = 0

for i in range(limit):
    user_answer = data.get(f'question{i}')

if user_answer.correct:
    current_correct_answers += 1

stats.answers_correct += current_correct_answers
    stats.answers_total += limit

stats.times_taken +=1
    stats.success_rate = round(stats.answers_correct / stats.answers_total, 2 )*100
    stats.score = round(current_correct_answers / limit, 2) * 100
```

Αν ο βαθμός είναι πάνω απο 60% τότε ο χρήστης πέρασε επιτυχώς το τεστ ενημερώνοντας έτσι τα στατιστικά του και εμφανίζοντας του την ανάλογη σελίδα.

Η φόρμα του Τεστ φαίνεται παρακάτω:

Η φόρμα δημιουργείται κατά την εκτέλεση ενημερώνοντας το limit για κάθε ερώτηση που επιλέγουμε να εμφανίζεται σε ένα πεδίο πολλαπλής επιλογής για κάθε ερώτηση.

To widget είναι η αναπαράσταση του Django για ένα στοιχείο εισαγωγής HTML όπου κάθε ερώτηση εμφανίζει τις αντίστοιχες απαντήσεις της.

Admin.py

Το αρχείο **admin.py** χρησιμοποιείται για την εμφάνιση των μοντέλων στον πίνακα διαχείρισης Django (django admin). Έχω προσαρμόσει τον πίνακα αυτόν χρησιμοποιώντας την βιβλιοθήκη nested_admin ώστε να εμφανίζεται το κάθε Τεστ με τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις κάνωντας έτσι την εισαγωγή και την διαχείρηση ευκολότερη(θα το δούμε παρακάτω στην σελίδα admin)

```
from django.contrib import admin
from nested_admin.nested import NestedStackedInline, NestedModelAdmin, NestedTabularInline

from models import Hero, Test, Question, Answer, Statistics

# Register your models here.

class AnswerInLine(NestedTabularInline):
    model = Answer
    extra = 4

max_num = 4

class QuestionInline(NestedTabularInline):
    model = Question
    inlines = [AnswerInLine,]
    extra = 1

class TestAdmin(NestedModelAdmin):
    inlines = [QuestionInline]

admin.site.register(Statistics)

admin.site.register(Hero)
    admin.site.register(Gest, TestAdmin)
    admin.site.register(Question)
    admin.site.register(Answer)
```

Django administration

Ενα απο τα πιο ισχυρά μέρη του Django είναι η αυτόματη διεπαφή διαχειριστή. Διαβάζει τα μεταδεδομένα απο τα μοντέλα για να παρέχει μια γρήγορη διεπαφή με επίκεντρο το μοντέλο, όπου οι χρήστες με εξουσιοδότηση μπορούν να διαχειρίζονται τον ιστότοπο.

Η χρήση του είναι κυρίως σαν εργαλείο εσωτερικής διαχείρισης.

Authentication and authorization:

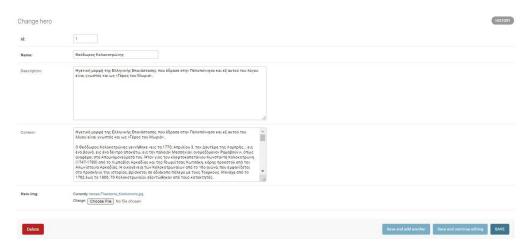
Το Django διαθέτει σύστημα ελέγχου ταυτότητας χρήστη. Διαχειρίζεται λογαριασμούς χρηστών, ομάδες, δικαιώματα και συνεδρίες χρηστών βάσει cookie.

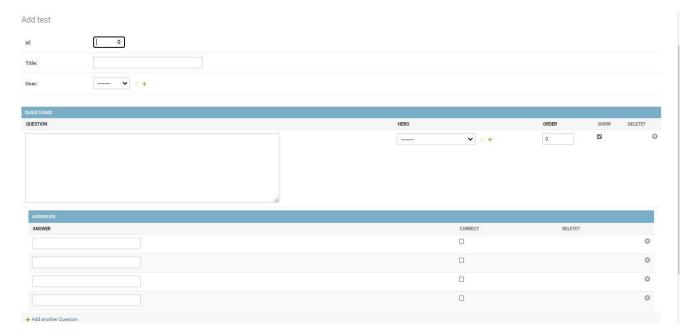
O superuser admin που δημιουργήθηκε απο την γραμμή εντολών που αναφέραμε παραπάνω **\$python manage.py createsuper** μπορεί να διαχειριστεί τα δικαιώματα κάθε χρήστη καθώς και να προσθέσει καινούργιο χρήστη με δικαιώματα διαχειριστή.

Hero

Πατώντας το κουμπί add στην κατηγορία Hero μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν καινούργιο Ήρωα καθώς και το περιεχόμενο που θέλουμε να εμφανίζεται βάση του μοντέλου μας.

Θα δημιουργήσουμε λοιπόν τα τεστ πατώντας το Add button και συμπλήρωντοντας τα κατάλληλα πεδία όπως το id του Test τον τίτλο και κάθε ερώτηση με τις απαντήσεις τις και την σειρά που θέλουμε να εμφανίζονται. Μπορούμε να προσθέσουμε νέα ερώτηση εμφανίζοντας τα ίδια πεδία.

Τέλος η σελίδα διαχείρισης των μαθητών το οποίο ενημερώνεται αυτόματα κατα την ενημέρωση του προφίλ του μαθητή.

Όλα τα δεδομένα της σελίδας διαχείρισης Django είναι επεξεργάσιμα και διαχειρίζονται απο τον διαχειριστή